
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta

136 artikla

Poissulkemisperusteet ja poissulkemispäätökset

1. Toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän on suljettava 135 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu henkilö tai yhteisö tässä asetuksessa tarkoitettujen ratkaisu- ja myöntämismenettelyjen tai unionin varojen hoitamista koskevan valintamenettelyn ulkopuolelle, jos kyseinen henkilö tai yhteisö on yhdessä tai useammassa seuraavista poissulkemistilanteista:

- a) kyseinen henkilö tai yhteisö on tehnyt konkurssin, sen osalta on käynnistetty maksukyvyttömyys- tai likvidaatiomenettely, sen varoja hallinnoi selvitysmies tai tuomioistuim, sille on vahvistettu akordi, sen liiketoiminta on keskeytetty tai se on muun vastaavan, unionin oikeuden tai kansallisiin lakeihin perustuvan menettelyn alainen;
- b) lainvoimaisessa tuomiossa tai lopullisessa hallinnollisessa päätöksessä on todettu, että kyseinen henkilö tai yhteisö on laiminlyönyt sovellettavan lainsäädännön mukaisen velvollisuutensa maksaa veroja tai sosiaaliturvamaksuja;
- c) lainvoimaisessa tuomiossa tai lopullisessa hallinnollisessa päätöksessä on todettu, että kyseinen henkilö tai yhteisö on syyllistynyt ammatin harjoittamiseen liittyvään vakavaan virheeseen rikkomalla sovellettavia lakeja tai määräyksiä tai ammattikuntansa eettisiä sääntöjä tai osallistumalla mihin tahansa muuhun virheelliseen toimintaan, joka vahingoittaa sen ammatillista uskottavuutta, jos kyseinen toiminta osoittaa vilpillistä aikomusta tai vakavaa laiminlyöntiä, mukaan lukien erityisesti jokin seuraavista:
 - i) väärin tietojen antaminen vilpillisesti tai tuottamuksellisesti, kun näitä tietoja vaaditaan sen tarkistamiseksi, ettei poissulkemisperusteita ole tai että kelpoisuus- tai valintaperusteet täyttyvät, tai oikeudellisen sitoumuksen täytäntöönpanossa;

- ii) sopimuksen tekeminen muiden henkilöiden tai yhteisöjen kanssa kilpailun vääristämiseksi;
 - iii) teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaaminen;
 - iv) yritys vaikuttaa toimivaltaisten tulojen ja menojen hyväksyjän päätöksentekoon ratkaisui- tai myöntämismenettelyn aikana;
 - v) yritys saada luottamuksellisia tietoja, joiden avulla on mahdollista saada perusteettomia etuja ratkaisu- tai myöntämismenettelyssä;
- d) lainvoimaisessa tuomiossa on todettu, että henkilö tai yhteisö on syyllistynyt johonkin seuraavista:
- i) petos, sellaisena kuin sitä tarkoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371 ⁽⁴⁴⁾ 3 artiklassa ja 26 päivänä heinäkuuta 1995 annetulla neuvoston säädöksellä ⁽⁴⁵⁾ tehdyn yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista koskevan yleissopimuksen 1 artiklassa;
 - ii) lahjuksen ottaminen tai antaminen, sellaisena kuin se on määritelty direktiivin (EU) 2017/1371 4 artiklan 2 kohdassa, tai lahjuksen antaminen, sellaisena kuin se on määriteltynä 26 päivänä toukokuuta 1997 annetulla neuvoston säädöksellä ⁽⁴⁶⁾ tehdyn, sellaisen lahjonnan torjumista, jossa on osallisena Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä, koskevan yleissopimuksen 3 artiklassa, tai neuvoston puitepäätöksen 2003/568/YOS ⁽⁴⁷⁾ 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut menettelyt, tai korruptio sellaisena kuin se on määritelty muussa sovellettavassa lainsäädännössä;
 - iii) neuvoston puitepäätöksen 2008/841/YOS ⁽⁴⁸⁾ 2 artiklassa tarkoitetut rikollisjärjestöön liittyvät menettelyt;
 - iv) rahanpesu tai terrorismin rahoitus, sellaisina kuin niitä tarkoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 ⁽⁴⁹⁾ 1 artiklan 3, 4 ja 5 kohdassa;
 - v) terrorismirikokset tai terroritoimintaan liittyvät rikokset, sellaisina kuin ne on määritelty neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS ⁽⁵⁰⁾ 1 ja 3 artiklassa, tai mainitun päätöksen 4 artiklassa tarkoitettu tällaisiin rikoksiin yllyttäminen, avunanto niihin tai niiden yritys;
 - vi) lapsityövoiman käyttö tai muut ihmiskauppaa koskevat rikokset, sellaisina kuin niitä tarkoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/36/EU ⁽⁵¹⁾ 2 artiklassa;
- e) talousarviosta rahoitetun oikeudellisen sitoumuksen täytäntöönpanossa on ollut henkilön tai yhteisön osalta merkittäviä puutteita keskeisten velvoitteiden täytäntöönpanossa, mikä on
- i) johtanut oikeudellisen sitoumuksen ennenaikaiseen irtisanomiseen;
 - ii) johtanut sopimussakkojen soveltamiseen tai muihin sopimuksen mukaisiin seuraamuksiin; tai
 - iii) havaittu tulojen ja menojen hyväksyjän, OLAFin tai tilintarkastustuomioistuimen suorittamien tarkastusten, tilintarkastusten tai tutkinnan yhteydessä;
- f) lainvoimaisessa tuomiossa tai lopullisessa hallinnollisessa päätöksessä on todettu, että henkilö tai yhteisö on syyllistynyt neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 ⁽⁵²⁾ 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun väärinkäyttöön;

g)lainvoimaisessa tuomiossa tai lopullisessa hallinnollisessa päätöksessä on todettu, että henkilö tai yhteisö on perustanut eri lainkäyttöalueelle yhteisön tarkoituksena kiertää sellaisia vero- tai sosiaalilainsäädäntöön perustuvia velvoitteita tai muita lakisääteisiä velvoitteita lainkäyttöalueella, jossa yhteisön sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka sijaitsee;

h)lainvoimaisessa tuomiossa tai lopullisessa hallinnollisessa päätöksessä on todettu, että yhteisö on perustettu g alakohdassa tarkoitetussa tarkoituksessa.

2. Jos lainvoimaista tuomiota ei ole annettu tai tapauksen mukaan lopullista hallinnollista päätöstä ei ole tehty tämän artiklan 1 kohdan c, d, f, g ja h alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa tai jos on kyse tämän artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitetusta tapauksesta, toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän on suljettava 135 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu henkilö tai yhteisö menettelyn ulkopuolelle mainituissa alakohdissa tarkoitetun toiminnan alustavan oikeudellisen arvioinnin perusteella ottaen huomioon 143 artiklassa tarkoitetun tutkintaelimen suosituksessa todetut tosiseikat tai siihen sisältyvät muut havainnot.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu alustava arviointi ei vaikuta arvioon, jonka jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset tekevät kansallisen lainsäädännön nojalla asianomaisen, 135 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun henkilön tai yhteisön toiminnasta. Toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän on tarkasteltava uudelleen päätöstään 135 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun henkilön tai yhteisön poissulkemisesta ja/tai taloudellisen seuraamuksen määräämisestä saajalle viipymättä sen jälkeen, kun lainvoimainen tuomio tai lopullinen hallinnollinen päätös on annettu tiedoksi. Jos lainvoimaisessa tuomiossa tai lopullisessa hallinnollisessa päätöksessä ei vahvisteta poissulkemisen kestoa, toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän on vahvistettava kyseinen kesto todettujen tosiseikkojen ja havaintojen perusteella ja ottaen huomioon 143 artiklassa tarkoitetun tutkintaelimen suosituksen.

Jos kyseisessä lainvoimaisessa tuomiossa tai lopullisessa hallinnollisessa päätöksessä todetaan, ettei 135 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu henkilö tai yhteisö ole syyllistynyt alustavan oikeudellisen arvioinnin piiriin kuuluvaan toimintaan, jonka perusteella kyseinen henkilö tai yhteisö olisi suljettu menettelyn ulkopuolelle, toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän on viipymättä saatettava poissulkeminen päätökseen ja/tai tarvittaessa palautettava mahdollisesti määrätty taloudellinen seuraamus.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut tosiseikat ja havainnot käsittävät erityisesti seuraavaa:

a)tosiseikat, jotka on havaittu asetuksen (EU) 2017/1939 mukaiseen tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvien jäsenvaltioiden osalta EPPOn, tilintarkastustuomioistuimen, OLAFin tai sisäisen tarkastajan suorittaman tarkastuksen taikka tulojen ja menojen hyväksyjän vastuulla suoritettavan muun tarkastuksen, tilintarkastuksen tai valvonnan yhteydessä;

b)muut kuin lopulliset hallinnolliset päätökset, joihin voi sisältyä ammattietiikkaa koskevien normien noudattamisen varmistamisesta vastaavan toimivaltaisen valvontaelimen toteuttamia kurinpitotoimia;

c)unionin varoja 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan mukaisesti hoitavien henkilöiden ja yhteisöjen päätöksissä tarkoitetut tosiseikat;

d)unionin varoja 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdan mukaisesti hoitavien yhteisöjen 142 artiklan 2 kohdan d alakohdassa säädetyn mukaisesti toimittamat tiedot;

e)komission päätökset unionin kilpailuoikeuden rikkomisista tai toimivaltaisen kansallisen viranomaisen päätökset unionin tai kansallisen kilpailuoikeuden rikkomisista.

3. Toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän 135–142 artiklan nojalla tekemä päätös tai tapauksen mukaan 143 artiklassa tarkoitetun tutkintaelimen suositus on tehtävä suhteellisuusperiaatetta noudattaen ja erityisesti ottaen huomioon seuraavat näkökohdat:

a)tilanteen vakavuus, mukaan lukien vaikutukset unionin taloudellisiin etuihin ja julkisuuskuvaan;

b) kyseisestä toiminnasta kulunut aika;

c) toiminnan kesto ja sen toistuminen;

d) toiminnan tahallisuus tai tuottamuksellisuuden aste;

e)edellä 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa se, onko kyseessä rajallinen määrä;

f)mahdolliset muut lieventävät seikat, kuten:

i)135 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun henkilön tai yhteisön tekemä yhteistyö asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen kanssa ja kyseisen henkilön tai yhteisön antama panos tutkintaan toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän näkemyksen mukaan; tai

ii)137 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun poissulkemistilannetta koskevan ilmoituksen antaminen.

4. Toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän on suljettava 135 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu henkilö tai yhteisö menettelyn ulkopuolelle, jos

a)luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka on 135 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun henkilön tai yhteisön hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai joka käyttää edustus-, päätös- tai valvontavaltaa tällaisen henkilön tai yhteisön osalta, on yhdessä tai useammassa tämän artiklan 1 kohdan c–h alakohdassa tarkoitetuista tilanteista;

b)luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka on kyseisen 135 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun henkilön tai yhteisön veloista rajoittamattomassa vastuussa, on yhdessä tai useammassa tämän artiklan 1 kohdan a tai b alakohdassa tarkoitetuista tilanteista;

c)luonnollinen henkilö, joka on olennaisessa asemassa oikeudellisen sitoumuksen tekemisen tai täyttämisen kannalta, on yhdessä tai useammassa 1 kohdan c–h alakohdassa tarkoitetuista tilanteista.

5. Toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä voi tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa sulkea 135 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun henkilön tai yhteisön väliaikaisesti menettelyn ulkopuolelle ilman 143 artiklassa tarkoitettua tutkintaelimen ennalta antamaa suositusta, jos kyseisen henkilön tai yhteisön osallistuminen ratkaisu- tai myöntämismenettelyyn tai niiden valitseminen hoitamaan unionin varoja muodostaisi vakavan ja välittömän uhan unionin taloudellisille eduille. Tällöin toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän on välittömästi saatettava asia 143 artiklassa tarkoitettua tutkintaelimen käsiteltäväksi ja tehtävä lopullinen päätös viimeistään 14 päivän kuluttua siitä, kun se on vastaanottanut tutkintaelimen suosituksen.

6. Toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä, joka ottaa tapauksen mukaan huomioon 143 artiklassa tarkoitettua tutkintaelimen suosituksen, ei saa sulkea 135 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua henkilöä tai yhteisöä ratkaisu- tai myöntämismenettelyn tai unionin varojen hoitamista koskevan valintamenettelyn ulkopuolelle, jos

- a) henkilö tai yhteisö on toteuttanut tämän artiklan 7 kohdassa määritettyjä korjaavia toimenpiteitä, jotka riittävät osoittamaan sen luotettavuuden. Tätä alakohtaa ei sovelleta tämän artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettussa tapauksessa;
- b) on välttämätöntä varmistaa toiminnan jatkuvuus rajallisen ajan ja ennen tämän artiklan 7 kohdassa määritettyjen korjaavien toimenpiteiden hyväksymistä;
- c) tällainen poissulkeminen olisi kohtuutonta tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen perusteiden nojalla.

Lisäksi tämän artiklan 1 kohdan a alakohtaa ei sovelleta tapauksiin, joissa tavaroita hankitaan erityisen edullisin ehdoin joko liiketoimintaansa lopettavalta toimittajalta tai maksukyvyttömyys- tai likvidaatiomenettelyn, akordin tai muun vastaavan, unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön mukaisen menettelyn selvittäjältä.

Tämän kohdan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, joissa 135 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua henkilöä tai yhteisöä ei suljeta menettelyn ulkopuolelle, toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän on täsmennettävä syyt tähän ja ilmoitettava ne 143 artiklassa tarkoitettulle tutkintaelimelle.

7. Edellä 6 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettuihin korjaaviin toimenpiteisiin sisältyy erityisesti seuraavia toimenpiteitä:

- a) toimenpiteet poissulkemiseen johtaneiden tilanteiden alkusyyn tunnistamiseksi ja 135 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua henkilön tai yhteisön asianomaisen liike- tai muun toimintalan puitteissa toteutettavat konkreettiset tekniset, organisatoriset ja henkilöstöhallinnon toimenpiteet, jotka ovat omiaan korjaamaan virheellisen toiminnan ja estämään sen toistumisen;
- b) näyttö siitä, että 135 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu henkilö tai yhteisö on toteuttanut toimenpiteitä sen vahingon tai haitan hyvittämiseksi tai korvaamiseksi, jota poissulkemistilanteen taustalla olevat tosiseikat ovat aiheuttaneet unionin taloudellisille eduille;

c)näyttö siitä, että 135 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu henkilö tai yhteisö on maksanut toimivaltaisen viranomaisen sille määräämän sakon tai tämän artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetut verot tai sosiaaliturvamaksut taikka huolehtinut kyseisen sakon tai kyseisten verojen tai sosiaaliturvamaksujen maksamisesta.

8. Toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän, joka ottaa tapauksen mukaan huomioon 143 artiklassa tarkoitetun tutkintaelimen tarkistetun suosituksen, on viipymättä tarkistettava 135 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun henkilön tai yhteisön ulkopuolelle sulkemista koskevaa päätöstään viran puolesta tai kyseisen henkilön tai yhteisön pyynnöstä, jos tämä on toteuttanut korjaavia toimenpiteitä, jotka riittävät osoittamaan sen luotettavuuden, tai jos kyseinen henkilö tai yhteisö on esittänyt uusia tosiseikkoja, jotka osoittavat, ettei se ole enää tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa poissulkemistilanteessa.

9. Toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän on 135 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettussa tapauksessa vaadittava, että ehdokas tai tarjoaja korvaa toisella sen yhteisön tai alihankkijan, jonka valmiuksia se on aikonut hyödyntää mutta joka on tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa poissulkemistilanteessa.

141 artikla

Hylkääminen ratkaisu- tai myöntämismenettelystä

1. Toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän on hylättävä ratkaisu- tai myöntämismenettelystä osallistuja, joka on

a) 136 artiklan mukaisesti todetussa poissulkemistilanteessa;

b) antanut vääriä tietoja ilmoittaessaan menettelyyn osallistumista varten vaadittuja tietoja tai ei ole toimittanut vaadittuja tietoja;

c) aikaisemmin osallistunut ratkaisu- tai myöntämismenettelyssä käytettävien asiakirjojen laatimiseen, jos tämä merkitsee sellaista tasapuolisen kohtelun periaatteen rikkomista, mukaan lukien kilpailun vääristyminen, jota ei voida korjata muulla keinoin.

Toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän on toimitettava muille ratkaisu- tai myöntämismenettelyyn osallistujille sellaiset keskeiset tiedot, joita on vaihdettu osallistujan osallistuessa ratkaisu- tai myöntämismenettelyn valmisteluun ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitetulla tavalla tai jotka ovat tulosta tällaisesta osallistumisesta. Ennen edellä tarkoitettua hylkäämistä osallistujalle on annettava tilaisuus osoittaa, ettei se seikka, että se on osallistunut ratkaisu- tai myöntämismenettelyn valmisteluun, riko tasapuolisen kohtelun periaatetta.

2. Sovelletaan 133 artiklan 1 kohtaa, ellei hylkäämistä ole perusteltu tämän artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan mukaisesti osallistujaa koskevalla poissulkemispäätöksellä sen jälkeen, kun tämän esittämät huomautukset on käsitelty.